

Marta KOMUDA¹
Ewa GLIŃSKA²

MIEJSCE POLSKICH UCZELNI W WYBRANYCH RANKINGACH ŚWIATOWYCH – UWARUNKOWANIA I PERSPEKTYWY

W obecnym kształcie polskie szkolnictwo wyższe nie jest w stanie sprostać nasilającej się konkurencji światowej. Uczelnie polskie charakteryzują się małą elastycznością i niskim poziomem innowacyjności. W niniejszym artykule przedstawiono pozycje polskich uczelni w najpopularniejszych światowych rankingach szkół wyższych, a także podjęto próbę określenia uwarunkowań zdiagnozowanej sytuacji. Punktem docelowym opracowania jest wskazanie kierunków zmian, jakie należałoby podjąć w celu poprawy konkurencyjności uczelni w Polsce w relacji do najlepszych uczelni światowych.

1. WPROWADZENIE

Szkolnictwo wyższe w Polsce jest jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się obszarów życia społecznego. W ciągu dwudziestu ostatnich lat przeszło gwałtowne ilościowe oraz instytucjonalne przemiany. Liczba studentów wzrosła czterokrotnie, umożliwiono powstanie niepublicznych szkół wyższych, a także wprowadzono niepubliczne formy kształcenia. Boom edukacyjny jest niewątpliwym sukcesem polskiej transformacji, ale polskie szkolnictwo wyższe, aby w pełni się rozwijać, musi sprostać wyzwaniom związanym z niżem demograficznym, słabym umiędzynarodowieniem, wadliwą strukturą kształcenia, skomplikowaną ścieżką kariery naukowej, tradycyjnym zarządzaniem w publicznych uczelniach oraz brakiem powiązania ze środowiskiem zewnętrznym³.

W obecnym kształcie polskie szkolnictwo wyższe nie jest w stanie sprostać nasilającej się konkurencji światowej. Uczelnie polskie charakteryzują się małą elastycznością i niskim poziomem innowacyjności⁴.

Dowodem na to jest praktyczna nieobecność polskich szkół wyższych w znanych światowych rankingach uczelni. Najbardziej prestiżowe rankingi uczelni publikowane są corocznie i cieszą się ogromnym zainteresowaniem wśród różnych grup odbiorców: kandydatów na studia, pracowników ocenianych uczelni, pracodawców czy też organów państwowych finansujących edukację. Klasyfikacje uczelni traktowane są jako ważny element wpływający na jakość procesu dydaktycznego i badawczego. Z roku na rok coraz bardziej oddziałują na instytucje szkolnictwa wyższego. Rolę rankingów doceniono również

---

¹ Mgr Marta Komuda, Katedra Informatyki i Logistyki, Wydział Zarządzania, Politechnika Białostocka.

² Dr Ewa Glińska, Katedra Marketingu i Przedsiębiorczości, Wydział Zarządzania, Politechnika Białostocka.

³ Założenia do nowelizacji ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki”, www.nauka.gov.pl/_gAllery/52/76/.../założenia20090615.doc (XI 2009).

⁴ K. Thieme, *Szkolnictwo wyższe. Wyzwania XXI wieku. Polska, Europa, USA*, Difin, Warszawa 2009, s. 10–11.

w realizacji takich działań, jak walka konkurencyjna o potencjalnych studentów, samooce-
na uczelni, benchmarking czy kształtowanie wizerunku szkoły wyższej⁵.

2. POLSKIE UCZELNIE W WYBRANYCH ŚWIATOWYCH RANKINGACH

Jednym z najpopularniejszych światowych rankingów uczelni jest *Academic Ranking of World Universities*, publikowany corocznie przez Institute of Higher Education przy Shanghai Jiao Tong University. Od początku jego istnienia, czyli od 2003 r., wśród 500 najlepszych uczelni świata plasują się tylko dwie polskie uczelnie⁶: Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Warszawski, plasują się w czwartej setce (miejsca 301–400). Kryteria brane pod uwagę w rankingu przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Kryteria i wagi *Academic Ranking of World Universities*

Kryteria	Wskaźniki	Wagi
Quality of Education	Alumni - liczba noblistów i zdobywców Medalu Fieldsa wśród absolwentów uczelni, którzy otrzymali tytuł licencjata, magistra lub doktora na danej uczelni (kryterium ma różne wartości ze względu na okres przyznania nagrody)	10%
Quality of Faculty	Award – liczba zdobywców Nagrody Nobla i Medalu Fieldsa, nagrodzonych podczas pracy na uczelni (wskaźnik ma różne wartości ze względu na okres przyznania nagrody). Jeśli zdobywca nagrody jest powiązany z więcej niż jedną instytucją, każdej z uczelni przyznawana jest odpowiednia część wartości; jeśli Nagroda Nobla została przyznana więcej niż jednej osobie, wartość jest dzielona w zależności od ilości zdobywców.	20%
	HiCi – najczęściej cytowani pracownicy naukowcy (w 21 tematycznych kategoriach)	20%
Research Output	N&S - liczba artykułów opublikowanych w <i>Nature</i> i <i>Science</i> (w ciągu ostatnich 5 lat)	20%
	Pub – liczba artykułów, które znalazły się w wykazie Science Citation Index-expanded i Social Science Citation Index w 2008 (artykuły z Social Science Citation Index liczone są podwójnie)	20%
Per Capita Performance	PCP - wskaźnik uzyskany przez podzielenie wyniku z ww. kryteriów przez liczbę pełnoetatowych pracowników naukowych z danej uczelni	10%

Źródło: strona internetowa *Academic Ranking of World Universities*:
<http://www.arwu.org/Methodology2009.jsp> (3 I 2010).

Ranking szanghajski tworzony jest w oparciu o kryteria opisujące potencjał i efekty działalności naukowej szkoły wyższej. Faworyzowane są w nim nauki biologiczno-medyczne, fizyka i chemia. W Polsce tymczasem dominują nauki społeczno-humanistyczne.

⁵ B. Iwankiewicz-Rak, *Zarządzanie marketingowe szkoł wyższ [w:] Marketing szkół wyższych*, red. G. Nowaczyk, M. Kolasiński, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań 2004.

⁶ Wyjątek stanowi rok 2005, kiedy w piątej setce znalazł się również Uniwersytet Wrocławski.

Dodatkowo polskie uczelnie zorientowane są na studenta (dydaktykę), a ich działalność naukowa nie sytuuje się na światowym poziomie.

Innym popularnym rankingiem klasyfikującym uczelnie wyższe na świecie jest ranking *THE–QS World University Rankings*, publikowany przez *The Times Higher Education (THE)* – suplement do magazynu *The Times* – oraz przez organizację Quacquarelli Symonds (QS). Pozycje szkół wyższych w dużym stopniu (40%) zależą od wyników ankiety, w której pracownicy naukowcy odpowiadają na pytania dotyczące różnych uczelni, z wyłączeniem własnej. Pozostałe kryteria rankingu i ich wagi przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Kryteria i ich waga w rankingu *THE–QS World University Rankings*

Kryteria	Wyjaśnienie	Waga
<i>academic peer review</i>	punkty z ankiety, 9386 respondentów w 2009 r. (6354 w 2008)	40%
<i>employer review</i>	punkty z ankiety, 3281 respondentów w 2009 r. (2339 w 2008)	10%
<i>faculty student ratio</i>	stosunek liczby wykładowców do studentów	20%
<i>citations per faculty</i>	liczba cytowań na kierunek, źródło: Web of Science, Scopus i Google Scholar (pięć ostatnich lat)	20%
<i>international faculty</i>	proporcja wykładowców zagranicznych do wykładowców ogółem	5%
<i>international students</i>	proporcja studentów zagranicznych do studentów ogółem	5%

Źródło: <http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/methodology/simple-overview> (3 I 2010).

Najlepsze polskie uczelnie znalazły się na bardzo odległych miejscach w tym rankingu (tabela 3).

Tabela 3. Polskie uczelnie w rankingu *THE–QS World University Rankings* w latach 2006–2009

Rok	Uczelnie	Miejsce w rankingu
2009	Uniwersytet Jagielloński	302
	Uniwersytet Warszawski	349
	Politechnika Warszawska	400–500
	Uniwersytet Łódzki	600+
2008	Uniwersytet Jagielloński	300
	Uniwersytet Warszawski	342
	Politechnika Warszawska	400–500
	Uniwersytet Łódzki	500+
2007	Uniwersytet Jagielloński	331
	Uniwersytet Warszawski	345
	Politechnika Warszawska	371
2006	Uniwersytet Jagielloński	287
	Uniwersytet Warszawski	326
	Politechnika Warszawska	350

Źródło: <http://www.topuniversities.com/world-university-rankings> (3 I 2010).

W rankingu publikowanym przez *The Times* najistotniejsze kryterium stanowi *academic peer review*. Zatem o jego wynikach w największym stopniu decyduje prestiż szkoły wyższej.

Innym znanym rankingiem uczelni jest *Webometrics Ranking of World Universities*, tworzony z inicjatywy Cybermetrics Lab – grupy badawczej funkcjonującej w ramach Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), najważniejszej publicznej instytucji naukowej w Hiszpanii. W metodologii rankingu najważniejszą rolę odgrywa aktywność uczelni w Internecie. Autorzy rankingu podkreślają, iż publikacje elektroniczne przyczyniają się do szybkiej wymiany informacji, a tym samym do wzrostu poziomu badań.

Tabela 4. Kryteria i wagi *Webometrics Ranking of World Universities*

Kryteria	Wagi
<i>Size</i> – liczba stron uzyskanych z 4 źródeł: Google, Yahoo, Live Search, Exalead	20%
<i>(Link) Visibility</i> – całkowita liczba zewnętrznych linków otrzymanych przez stronę, uzyskana z Yahoo Search	50%
<i>Rich files</i> – liczba plików formatu Adobe Acrobat (.pdf), Adobe PostScript (.ps), Microsoft Word (.doc) i Microsoft Powerpoint (.ppt); oceniono znaczenie plików w aktywności akademickiej i publikacyjnej oraz dokonano analizy objętości plików	15%
<i>(Google) Scholar</i> – liczba artykułów, raportów i cytowań przypadająca na każdą dziedzinę	15%

Źródło: strona internetowa *Webometrics Ranking of World Universities*:
<http://www.webometrics.info/methodology.html> (3 I 2010).

Webometrics Ranking of World Universities publikowany jest co sześć miesięcy. Na 6000 *top universities* 114 uczelni pochodzi z Polski.

Tabela 5. Pozycje najlepszych polskich uczelni w *Webometrics Ranking of World Universities*, wyniki opublikowane w lipcu 2009 r.

Pozycja w rankingu:		Uczelnia
europejskim	światowym	
112	293	Uniwersytet Warszawski
130	326	Uniwersytet Jagielloński
141	343	Politechnika Wrocławska
180	416	Uniwersytet Wrocławski
181	417	Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie
260	588	Politechnika Warszawska

Źródło: strona internetowa *Webometrics Ranking of World Universities*:
http://www.webometrics.info/top500_europe.asp (3 I 2010).

Głównym celem *Webometrics Ranking of World Universities* jest promocja publikacji cyfrowych oraz elektronicznego dostępu do publikacji naukowych. Jego twórcy zachęcają instytucje naukowe, aby dbały o swój wizerunek w sieci i uaktualniały informacje o swoich działaniach.

Należałoby zadać pytanie, dlaczego polskie uczelnie występują tak nielicznie i na tak odległych pozycjach w rankingach światowych. Autorki pracy na podstawie przeglądu

literatury i własnych rozważań podjęły próbę wskazania przyczyn i uwarunkowań tak niskich lokat polskich szkół wyższych w światowych klasyfikacjach.

3. UWARUNKOWANIA ODLEGŁYCH POZYCJI POLSKICH UCZELNI W ŚWIATOWYCH RANKINGACH

W globalnym systemie szkolnictwa dominującą pozycję zajmują Stany Zjednoczone, a także w coraz większym stopniu kraje azjatyckie. System kształcenia w Europie charakteryzuje się zdecydowanie niższym poziomem konkurencyjności, a sytuacja w Polsce pod tym względem jest gorsza niż w większości krajów Europy. Wskaźniki innowacyjności, liczba patentów i znaczących publikacji plasują polskie uczelnie na ostatnich miejscach w porównaniu do krajów Europy i na bardzo dalekich pozycjach list światowych. Sytuacja ta jest tak poważna, że liczni komentatorzy określają ją nawet mianem „zapaści intelektualnej kraju”⁷.

Model szkolnictwa wyższego w Polsce, podobnie jak w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, nadal cechują rozwiązania systemowe i instytucjonalne typowe dla gospodarki socjalistycznej. Mówi się o tym, że sytuacja w szkolnictwie wyższym jest wynikiem niedokończonej transformacji⁸.

Do słabych stron systemu szkolnictwa w Polsce według raportu Komisji Europejskiej *Edukacja i kształcenie 2010* należą:

- niski odsetek osób z wykształceniem wyższym (Polska – ok. 10%, UE – 20%),
- zbyt niski odsetek osób studiujących nauki ścisłe i nowe technologie (Polska – 20%, UE – 35%),
- relatywnie niskie nakłady budżetowe na edukację (Polska – 5% PKB),
- niski wskaźnik Polaków w wieku 25–64 lata kontynuujących naukę (Polska – 4%, UE – 12%),
- słabo rozwinięte szkolnictwo zawodowe w porównaniu z innymi krajami UE⁹.

Zadanie zmniejszenia tego dystansu stawia przed szkolnictwem wyższym w Polsce szereg wyzwań, między innymi takich jak:

- zapewnienie wysokiej jakości kształcenia,
- zwiększenie współpracy instytucji szkolnictwa wyższego i jednostek sektora badawczo-rozwojowego z sektorem gospodarki, a w szczególności z przemysłem wysokich technologii,
- przezwyciężenie dysproporcji pomiędzy kwalifikacjami osób z wyższym wykształceniem a potrzebami rynku pracy;
- zwiększenie interdyscyplinarności i transdyscyplinarności szkół wyższych,
- wzrost dialogu uczelni ze wszystkimi zainteresowanymi stronami poprzez intensyfikację działań informacyjno-promocyjnych dotyczących aktywności naukowej danej placówki,
- zniesienie barier uniemożliwiających uczelniom mobilność studentów i kadry akademickiej,
- wzrost współpracy międzynarodowej środowisk akademickich¹⁰.

⁷ K. Thieme, *op. cit.*, s. 10–11.

⁸ Tamże, s. 372.

⁹ M. Pluta-Olearnik, *Koncepcja Life Long Learning – wyzwania dla kształcenia na poziomie wyższym*, www.fundacja.edu.pl/organizacja/_referaty/33.pdf (4 X 2009).

Ten ostatni czynnik jest niezwykle istotny, gdyż niskie umiędzynarodowienie polskiego szkolnictwa wyższego wyklucza praktycznie krajowe uniwersytety z globalnej konkurencji o prestiż, najlepsze kadry i najlepszych studentów, a w konsekwencji – powoduje zamknięcie w środowisku krajowym i ograniczenie wymiany wiedzy ze środowiskiem międzynarodowym. Corocznie zwiększa się odsetek maturzystów polskich podejmujących studia za granicą. Brak możliwości uzyskania przez najbardziej uzdolnionych studentów najwyższej jakości wykształcenia w Polsce w nieodległej perspektywie spowoduje ich wyjazd na studia lub trwałą emigrację do krajów zapewniających taką ofertę. Podobnie sytuacja wygląda ze zdolnymi absolwentami studiów wyższych, którzy planując karierę naukową coraz częściej wybierają studia doktoranckie w krajach Unii Europejskiej, w tym najczęściej w Wielkiej Brytanii czy Niemczech (zjawisko tzw. drenażu mózgów).

4. DZIAŁANIA W KIERUNKU POPRAWY KONKURENCYJNOŚCI POLSKICH UCZELNI

Cele i działania, których realizacja przyniosłaby zasadniczą poprawę stanu polskiego szkolnictwa wyższego, zaproponowane zostały w dokumencie *Strategia szkolnictwa wyższego 2010–2020. Projekt środowiskowy*¹¹.

W opracowaniu dokonano oceny aktualnego stanu polskiego szkolnictwa wyższego; m.in. przyznano uczelniom ocenę niedostateczną, wynikającą z ich pozycji w rankingu szanghajskim. Odległe miejsca w międzynarodowych klasyfikacjach wynikają ze sposobu działania szkolnictwa wyższego w Polsce. Autorzy strategii za przyczyny takiego stanu rzeczy uznają również nadanie w polityce państwa priorytetu upowszechnieniu studiów oraz niskie i ciągle zmniejszane nakłady z budżetu na badania naukowe i prace rozwojowe w całym ostatnim dwudziestoleciu.

W *Strategii* sformułowano cele strategiczne i operacyjne związane z poprawą konkurencyjności szkolnictwa w Polsce. Jeden z nich brzmi: „Poprawa wizerunku polskiego szkolnictwa wyższego w świecie”. Konkretyzacją tego celu jest sześć działań, których realizacja może przyczynić się do poprawy pozycji polskich uczelni w międzynarodowych klasyfikacjach. Działania te obejmują:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających działaniom prowadzącym do poprawy pozycji polskich uczelni w rankingach międzynarodowych;
- 2) budowanie rozpoznawalnych poza granicami kraju „marek” i poprawa międzynarodowej pozycji poszczególnych uczelni;
- 3) wprowadzenie nowych typologii uczelni krajowych, umożliwiających klasyfikowanie i ocenę rzeczywistej pozycji konkurencyjnej polskich uczelni na krajowym i międzynarodowym rynku edukacyjnym;
- 4) wspomaganie procesów zmierzających do poprawy jakości funkcjonowania uczelni poprzez wdrożenie krajowego systemu benchmarkingu w szkolnictwie wyższym oraz zaangażowanie polskich uczelni w europejskie i światowe inicjatywy benchmarkingowe;
- 5) organizowanie w Polsce, z inicjatywy ministerstwa oraz innych instytucji i organizacji, znacznie większej niż dotychczas liczby międzynarodowych konferencji, seminariów

---

¹⁰ K. Thieme, *op. cit.*, s. 36–37; Szczegółowy opis priorytetów programu operacyjnego „Kapitał ludzki” 2007–2013, I VI 2009, s. 112–113.

¹¹ *Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego 2010–2020. Projekt środowiskowy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009.

i spotkań roboczych o tematyce związanej z rozwojem szkolnictwa wyższego i badań naukowych;

- 6) wspieranie kandydatów reprezentujących polskie środowisko akademickie i ubiegających się o istotne funkcje w międzynarodowych instytucjach i organizacjach zajmujących się sprawami szkolnictwa wyższego i nauki¹².

Powyższe działania bezpośrednio dotyczą poprawy pozycji polskich uczelni w rankingach światowych, jednak tak naprawdę dopiero osiągnięcie wszystkich celów *Strategii* związanych z podniesieniem konkurencyjności szkolnictwa wyższego w Polsce może poprawić notowania krajowych uniwersytetów w Europie i świecie.

5. ZAKOŃCZENIE

Pozycja uczelni w Europie i w świecie jest w znacznej mierze kształtowana przez ich „historyczne zasługi” i wynikający stąd prestiż oraz przez osiągnięcia naukowe ich pracowników. To właśnie te czynniki decydują w głównej mierze o miejscu w różnego rodzaju międzynarodowych rankingach szkół wyższych. Coraz ważniejsze – zwłaszcza dla studentów i kandydatów na studia – stają się jednak w obecnych czasach wymierne kryteria „europejskości” czy „światowości” uczelni, związane bezpośrednio z międzynarodowym charakterem kształcenia¹³. Są wśród nich m.in.:

- liczba programów studiów w językach obcych,
- liczba programów studiów prowadzonych wspólnie z uczelniami zagranicznymi,
- aktywność w realizacji wielostronnych, międzynarodowych projektów dydaktycznych,
- liczba studentów zagranicznych realizujących pełne programy studiów,
- liczba studentów wyjeżdżających/przyjeżdżających na krótki okres,
- liczba wyjeżdżających/przyjeżdżających wykładowców,
- udział w projektach pilotujących związanych z procesem bolońskim,
- akredytacje przyznane przez renomowane agencje międzynarodowe¹⁴.

Konkurencyjność to dziś klucz do sukcesu. Dotyczy ona nie tylko gospodarki, ale też nauki i rynku edukacyjnego. Uczelnie rywalizują ze sobą, a wysokie miejsca w rankingu gwarantują im prestiż, zainteresowanie studentów i uznanie pracodawców, którzy zatrudniają absolwentów takich szkół. Rywalizacja między uczelniami w Polsce w chwili obecnej nabiera jeszcze innego znaczenia. Chodzi tutaj o projekt Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczący wyłaniania najlepszych instytucji naukowych – tzw. uczelni flagowych. Dzięki temu projektowi część polskich uczelni otrzyma niewątpliwą szansę zaistnienia w europejskich i światowych rankingach szkół wyższych.

LITERATURA

- [1] Kraśniewski, A., *Proces boloński. To już 10 lat*, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2009
- [2] Iwankiewicz-Rak, B., *Zarządzanie marketingowe szkołą wyższą*, [w:] *Marketing szkół wyższych*, red. G. Nowaczyk, M. Kolasiński, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań 2004

---

¹² Tamże.

¹³ A. Kraśniewski, *Proces boloński. To już 10 lat*, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2009, s. 102.

¹⁴ Tamże, s. 102.

- [3] *Academic Ranking of World Universities*,
<http://www.arwu.org/Methodology2009.jsp> (3 I 2010).
- [4] *Top Universities*, <http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/methodology/simple-overview> (3 I 2010).
- [5] *Webometrics Ranking of World Universities*, <http://www.webometrics.info> (3 I 2010).
- [6] http://www.perspektywy.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=222&Itemid=265 (9 II 2010)
- [7] Thieme, J.K., *Szkolnictwo wyższe – wyzwania XXI wieku – Polska, Europa, USA*, Difin, Warszawa 2009
- [8] Pluta-Olearnik, M., *Koncepcja Life Long Learning – wyzwania dla kształcenia na poziomie wyższym*, www.fundacja.edu.pl/organizacja/_referaty/33.pdf (4 X 2009)
- [9] Szczegółowy opis priorytetów programu operacyjnego „Kapitał ludzki” 2007–2013, 1 VI 2009
- [10] *Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego 2010–2020. Projekt środowiskowy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009

THE STANDINGS OF POLISH UNIVERSITIES IN SELECTED RANKINGS OF WORLD UNIVERSITIES – CAUSES AND PERSPECTIVES

The higher education in Poland today is not able to be competitive facing world's universities. Polish universities are characterized by low level of flexibility and low level of innovation. In this paper the standing of polish universities in the most famous world rankings is shown. Authors try to describe the causes and perspectives of low competitiveness of higher education in Poland.